

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์จังหวัดของศึกษานิเทศก์จังหวัด ต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากร เป็นหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกจังหวัด จำนวน 73 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัดฝ่ายนิเทศการศึกษา จำนวน 271 คน รวมทั้งหมดจำนวน 344 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาที่ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว จำนวน 11 คน จาก 11 จังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพิ่มเติมประกอบการอภิปรายผล สำหรับแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของการประถมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ 7 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามทั้ง 2 ตอนนี้เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ มี 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ส่วนแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 289 ฉบับจาก 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.62 แล้วคัดเลือกเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจริงจำนวน 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.27

การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามตอนที่ 1, 2 โดยหาค่าร้อยละ ตอนที่ 3 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 40 - 49 ปี มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยโดยเคยเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการวิจัย มีบทบาทในการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เป็นกรรมการวิจัย และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาไม่เกิน 3 เรื่อง

ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพของการประถมศึกษาจังหวัด

ด้านที่มาของการทำวิจัย พบว่า ผู้กำหนดหัวข้อเรื่องที่ทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยมีที่มาของหัวข้อวิจัยจากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับจังหวัด มีจุดประสงค์ของการทำวิจัยมุ่งเพื่อวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ และโครงการย่อยที่ทำมากที่สุดเป็นโครงการวิจัยและทดลองหารูปแบบ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ด้านเนื้อหาของการทำวิจัย พบว่า เนื้อหาที่ทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน กลุ่มทักษะ มุ่งเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการพัฒนาความสามารถในการสอนของครู แหล่งที่ใช้ค้นคว้าเอกสารอ้างอิงประกอบการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นห้องสมุดในหน่วยงาน (สพจ.) ในการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่ทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

และเชิญผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

ด้านวิธีดำเนินการวิจัย พบว่า ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสร้างขึ้นใหม่บางส่วน และนำของผู้อื่นมาดัดแปลง เป็นบางส่วน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ส่วนใหญ่กระทำโดยคณะผู้วิจัย

ด้านการบริหารงานวิจัย พบว่า ลักษณะการดำเนินโครงการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการทำวิจัยเป็นคณะ และในคณะวิจัยส่วนใหญ่จะกำหนดให้มีหัวหน้าโครงการวิจัย รองลงมา เป็นกรรมการวิจัย สำหรับบุคลากรที่เป็นผู้ร่วมคณะวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการศึกษา ในการเลือกบุคลากรเข้าเป็นคณะวิจัย เลือกจากผู้ที่มีความรู้/ประสบการณ์ในการทำวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือเป็นผู้มีความรู้/ประสบการณ์ในเนื้อหาที่ทำวิจัย ส่วนเงินทุนอุดหนุนการทำวิจัยส่วนใหญ่เป็นงบประมาณในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาจากต้นสังกัด และยังมีงานวิจัยที่ค้างค้างอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีสาเหตุคือศึกษานิเทศก์จังหวัดมีงานอื่น ๆ ที่ต้องทำมากเกินไป

ด้านการเผยแพร่งานวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เมื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นลงแล้ว จะเผยแพร่ผลงานวิจัยให้แก่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในสังกัด โดยการจัดพิมพ์เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และฉบับย่อ สำหรับการเขียนรายงานวิจัยนั้นมีคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบ เขียนรายงานวิจัย และจากการวิจัยนี้พบว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่มีความเห็นว่าได้มีการเผยแพร่ผลการวิจัยทุกเรื่อง

ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่า ในการนำผลการวิจัยไปใช้ส่วนใหญ่มีการนำไปใช้เป็นบางเรื่อง โดยนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและใช้ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ในการนิเทศการศึกษา คือเป็นเครื่องมือในการนิเทศเป็นส่วนใหญ่

ด้านการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่า ส่วนใหญ่ได้มีการติดตามผลการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยวิธีการสังเกต รองลงมาเป็นการสัมภาษณ์ การนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นงานวิจัยที่มี เนื้อหา เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านผลสะท้อนกลับจากครูในสังกัดพบว่า ส่วนใหญ่ครูมีพฤติกรรมการสอนดีขึ้น ส่วนผลสะท้อนกลับจากหน่วยงานต้นสังกัด ปรากฏว่า ได้มีการจัดอบรมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้จากการนำผลการวิจัยไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่า โดยส่วนรวมแต่ละด้านเป็นปัญหาน้อย ยกเว้นด้าน เนื้อหาของการทำวิจัยและด้านการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ที่เป็นปัญหามากกว่า เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบ เรื่องที่เป็นปัญหามากกว่าดังนี้

ด้านการบริหารงานวิจัย ได้แก่ การใช้เวลาในการทำวิจัยให้สำเร็จตามแผน ความพร้อมของ เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย ความเพียงพอด้านงบประมาณการวิจัย การระดมความคิดจากผู้ใช้งานวิจัย

ด้านวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวิจัย การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ เวลาที่ใช้ในการวิจัย คุณภาพของ เครื่องมือในการวิจัย

ด้านเนื้อหาของการทำวิจัย ได้แก่ แหล่งค้นคว้าตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น และการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น

ด้านการเผยแพร่งานวิจัย ได้แก่ งบประมาณในการเผยแพร่งานวิจัย

ด้านการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นปัญหามากกว่าทุก เรื่อง ได้แก่ การกำหนดเวลาเพื่อติดตามผลของผู้วิจัย การเห็นความสำคัญของการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ของหน่วยงาน การกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อติดตามผล และความจริงจัง และความต่อเนื่องในการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ต้องการให้มีการแก้ปัญหา
ระยะเวลาของปีงบประมาณกับปีการศึกษาให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน จัดสรรงบประมาณ
การวิจัยและการเผยแพร่มากขึ้น และต้องการให้มีฝ่ายวิจัยเพื่อทำการวิจัยการศึกษาโดยเฉพาะ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษา
และประถมศึกษา ทำให้ทราบสภาพการทำวิจัย ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย และการนำ
ผลการวิจัยไปใช้ อีกทั้งข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าวซึ่งสามารถอภิปรายดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ใน
ช่วง 40 - 49 ปี วุฒิต่างการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ
การวิจัย โดยได้รับความรู้จากการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัย ผู้วิจัยคิดว่าข้อมูลดังกล่าว
น่าจะเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นสำหรับศึกษานิเทศก์จังหวัดที่จะทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพ
ก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาได้ ถึงแม้ว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่จะมีวุฒิปริญญาตรี
ซึ่งอาจไม่เคยเรียนวิชาวิจัยการศึกษา เพราะสถาบันการศึกษามีได้กำหนดเป็นวิชาบังคับ แต่
ศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่ก็เคยผ่านการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการวิจัยมาแล้ว ความรู้จาก
การอบรม สัมมนา ประกอบกับวัย ที่ผู้วิจัยคิดว่าผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษามากพอสมควร
 อีกทั้งยังเป็นวัยที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน จะเป็นองค์ประกอบหนึ่งสำหรับการทำวิจัย
ในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
จังหวัด สำหรับบทบาทในการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถม
ศึกษาส่วนใหญ่เป็นกรรมการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกรรมการวิจัยแต่ละโครงการวิจัยจะมีหลาย
คน ส่วนหัวหน้าโครงการ เลขานุการ มีเพียงตำแหน่งละ 1 คน และจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม
พบว่า หัวหน้าโครงการวิจัยมักเป็นหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด มีเพียงจังหวัดละ 1 คน
เท่านั้น ส่วนกรรมการวิจัยจะเป็นศึกษานิเทศก์คนอื่น ๆ ในหน่วยศึกษานิเทศก์ซึ่งได้ เป็นตัวอย่าง
ประชากรในการวิจัยนี้ด้วย ส่วนประสบการณ์ในการทำวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและ

ประถมศึกษาพบว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำวิจัยในโครงการดังกล่าวไม่เกิน 3 เรื่อง จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมอีก เช่นกันทำให้ทราบว่าโครงการวิจัยดังกล่าว ส่วนใหญ่แต่ละจังหวัดมิได้ทำทุกปีงบประมาณ เนื่องจากเกิดปัญหาในการทำวิจัยด้านต่าง ๆ ขึ้น ดังที่พบจากการวิจัยนี้มีสาเหตุสำคัญจากศึกษานิเทศก์จังหวัดมืองานอื่น ๆ ในหน้าที่มาก อีกทั้งงบประมาณก็ไม่เพียงพอ

2. สภาพการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพของการประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ด้านที่มาของการทำวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ผู้กำหนดหัวข้อ เรื่อง ในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นคณะศึกษานิเทศก์จังหวัด แสดงว่าในการทำวิจัยเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดทั้งหมด ตั้งแต่การเลือกเรื่องที่จะมาทำวิจัย ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยคิดว่าเป็นเพราะศึกษานิเทศก์จังหวัดมีงานหลักสำคัญข้อหนึ่งคือ การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524: ก) และ สําราย ชวนวัน (2524: 138) ได้ทำวิจัยเรื่อง "ความคาดหวัง เกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 5" พบว่า ผู้บริหารและผู้สอนมีความคาดหวังเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนของศึกษานิเทศก์ คือ การศึกษาและวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ เพื่อนำมาช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน สำหรับที่มาของหัวข้องานวิจัยส่วนใหญ่ได้จากรายงานการประเมินคุณภาพนัก เรียนระดับจังหวัด เพราะรายงานดังกล่าว เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษาของแต่ละจังหวัดตามนโยบายของ เลขาธิการการประถมศึกษา (สมัย วุฒิปรีชา) ให้ เร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา โดยการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและเพื่อพิจารณาความก้าวหน้าทางการศึกษาในแต่ละปี (อ้างจาก สุนทรื สุกาญจน เศรษฐ และคณะ 2530: 2) และ สอดคล้องกับข้อค้นพบของการวิจัยนี้ คือ จุดประสงค์ของการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เพื่อวางแผนและพัฒนาการดำเนินการด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณีรัฐภา สรรพศรี (2525: บทคัดย่อ) พบว่า แนวโน้มของการวิจัย

การศึกษาในอนาคตจะมีบทบาทเพื่อพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะแทรกอยู่ในหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อพัฒนาหน่วยงาน และ อุทุมพร ทองอุไทย (2525 : 7) มีความเห็นว่า การวิจัยเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารการประถมศึกษาได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือนำมาวางแผนและตัดสินใจได้ เพราะการวิจัยเป็นการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นจริงแน่นอน เชื่อถือได้ (สุทิน เนียมพลับ 2530 : 21) สำหรับโครงการย่อยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาพบว่า มีการทำโครงการวิจัยและทดลองหารูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมากที่สุด เนื่องจากเป้าหมายของแผนพัฒนาการประถมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 กำหนดให้หน่วยงานระดับกองทำวิจัยและทดลองใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาอย่างน้อยหน่วยงานละ 1 เรื่องต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529 : 123) ส่วนที่พบว่ามีการทำโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการน้อยที่สุด เพราะโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เท่านั้น ยังไม่มีการดำเนินการในต่างจังหวัด

ด้านเนื้อหาของการทำวิจัย

พบว่า เนื้อหาที่ทำวิจัยมากที่สุดเป็นกลุ่มทักษะ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุประการสำคัญจากโครงการประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีงบประมาณ 2524 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยทุกเขตการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยรวมทั้งประเทศ (สุนทรี สุกาญจนเศรษฐ์ 2530 : 4) ทำให้แต่ละจังหวัดทำการวิจัยหาสาเหตุ หารูปแบบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มทักษะมากกว่าเรื่องอื่น ๆ และจากการวิจัยนี้พบว่างานวิจัยของจังหวัด เน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลจากที่ นายสมชัย วุฒิปรีชา เลขาธิการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาเรียกอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ดังนั้นถ้าจะยกระดับคุณภาพก็หมายถึงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนให้สูงขึ้นนั่นเอง (2528 : 3) และ บุญส่ง สังขะ (2529 : 15) มีความเห็นสอดคล้องว่า คุณภาพของนักเรียนประถมศึกษามีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาว่าแบ่งออก เป็น 2

ลักษณะ ได้แก่ คุณภาพที่วัดได้โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพที่พัฒนา และสะสมในตัวนักเรียนตลอดกระบวนการศึกษา ซึ่งวัดไม่ได้ต้องรอดูผล เมื่อกออกจากโรงเรียนไปแล้ว ฉะนั้นการทำวิจัยที่เน้นพัฒนานักเรียนด้านที่มีใช้ผลสัมฤทธิ์อาจจะต้องใช้เวลารอดูผลนาน และไม่ตอบสนองนโยบายเร่งคุณภาพของ เลขาธิการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการทำวิจัยน้อยกว่าเรื่องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยมีความ เห็นว่าน่าจะมีการทำวิจัยที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และสุขภาพพลานามัยของนักเรียนให้มากขึ้นด้วย เพราะจากข่าวหรือบทความทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้กล่าวถึงคุณภาพด้านคุณธรรม พลานามัยของเด็ก ๆ ประถมศึกษาไว้มากพอสมควร ส่วนงานวิจัยที่พัฒนาครูพบว่า ส่วนใหญ่เน้นด้านความสามารถในการสอนของครูมากที่สุด แสดงว่าการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาให้ความสำคัญด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ กวรุณีย์ มหันตวงศ์ และคณะ (2529 : 1) ว่า "ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในด้านการจัดการกระบวนการเรียนการสอนแก่นักเรียน ทั้งนี้ไม่ว่าปรัชญาการศึกษา หลักสูตรจะเขียนไว้เลิศเลอเพียงใด ถ้าครูขาดความรู้ความสามารถย่อมทำให้ การศึกษาด้อยคุณภาพลงได้" และจากการวิจัยของ วีรบรรณ ยุทธนากรชัย (2528 : 51-52) พบว่า วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ เทคนิควิธีสอน ปัญหาการเรียนการสอน การสร้าง ใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาการเรียนการสอน เป็นส่วนมาก ส่วนการพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผล พบว่า ยังมีการทำวิจัยน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรบรรณ ยุทธนากรชัย ที่พบว่า มีวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้น้อยอีกเช่นกัน ทั้ง ๆ ที่ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในด้านการวัดและประเมินผล จากการประชุมระดมความคิดเห็นเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา (อ้างใน แน่งน้อย คล้ายทอง และคณะ 2529 : 3) พบว่า ปัญหาด้านการวัดประเมินผลการศึกษาของครูประถมมี 4 ด้าน คือ

1. ด้านเจตคติของครูต่อระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียน
2. ด้านความรู้ความเข้าใจของครูต่อการวัดและประเมินผล
3. ด้านวิธีวัดและประเมินผล การเรียน
4. ด้านการขาดบริการเครื่องมือเครื่องใช้ในการวัดและประเมินผล

สำหรับแหล่งค้นคว้าเอกสารอ้างอิงประกอบการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคณาภก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นห้องสมุดในหน่วยงาน (สปจ.) และห้องสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ที่เป็นเช่นนี้จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัดทำให้ทราบว่า ศึกษานิเทศก์ไม่มีเวลาไปค้นคว้าเอกสารอ้างอิงจากแหล่งต่าง ๆ มากนัก เพราะมีงานในหน้าที่อย่างอื่นอีกมาก จึงค้นคว้าเฉพาะในห้องสมุดในหน่วยงานของตน ซึ่งมีข้อมูลสถิติต่าง ๆ มากพอสมควร และจะไปค้นคว้าตามห้องสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย เพราะมีเอกสารรายงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่จะใช้ค้นคว้ามากกว่าที่อื่น ๆ และคุ้นเคยกับห้องสมุด เนื่องจากเคยศึกษาในสถานนั้น ๆ มาก่อน อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ตามจากวิจัยนี้พบว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดมีปัญหาเรื่องแหล่งค้นคว้า ตำรา เอกสาร และการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น ซึ่งเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะได้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบรวบรวมงานวิจัยระดับประถมศึกษาจากทุกสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการทำวิจัยโดยทั่วไป ในการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่เชิญคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งศึกษานิเทศก์ให้สัมภาษณ์ว่า เพราะในหน่วยงาน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด) ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา จึงได้เชิญคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นนักวิชาการแต่ละสาขา ทำให้งานวิจัยน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น และคณาจารย์ต่าง ๆ ก็ยินดีที่ให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นหน้าที่การให้บริการทางวิชาการประการหนึ่ง ส่วนการเชิญที่ปรึกษาโครงการวิจัยนั้นพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัดตอบว่า เพื่อความสะดวกในการดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะการสนับสนุนโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณการวิจัย และขอค้นพบจากการสัมภาษณ์อีกประการหนึ่งคือ ผู้ที่เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยเกือบทั้งหมดจะเป็นที่ปรึกษาเฉพาะในตำแหน่งเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติบางครั้งมิได้รับรู้เรื่องการทำวิจัยเลย

ด้านวิธีดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคณาภก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาพบระเบียบวิธีวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงทดลอง เนื่องจากมีโครงการย่อยคือ โครงการวิจัยและทดลองหารูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเน้นให้ทำวิจัยเชิงทดลอง จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัดเพิ่มเติมทราบว่า โครงการวิจัยใดที่เป็นวิจัยเชิงทดลองจะได้รับการพิจารณา

อนุมัติงบประมาณเกือบทุกโครงการ ส่วนการวิจัยเชิงสำรวจพบมาก เป็นอันดับรองลงไป เนื่องจาก เดิมโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ในแผนการศึกษาฉบับที่ 5 มิได้จำกัดให้เป็นวิจัยเชิงทดลอง จึงทำวิจัยเชิงสำรวจเป็นจำนวนมากเช่นกัน จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการวิจัยนี้ ศึกษานิเทศก์กลุ่มหนึ่งได้ให้ความเห็นว่าในการทำวิจัยในโครงการดังกล่าวไม่ควรจะจำกัดเฉพาะวิจัยเชิงทดลอง โดยให้เหตุผลว่าถึงจะทดลองได้ผลแต่ก็ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพราะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ และมีปัญหาเรื่องการควบคุมตัวแปรในการวิจัยอีกด้วย สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยพบว่าใช้วิธีสุ่มแบบง่ายมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสุ่มแบบง่ายเป็นวิธีการเบื้องต้นที่สุดและมักจะนำไปใช้กับวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอื่น ๆ วิธีการสุ่มตัวอย่างกระจายแบบง่ายนั้นนอกจากจะเปิดโอกาสให้แต่ละหน่วยงานมีโอกาสได้เลือกเป็นตัวอย่างเท่า ๆ กันแล้ว ยังเปิดโอกาสให้การผสมปนหน่วยต่าง ๆ เท่าที่ทำได้ มีโอกาสได้รับเลือกเป็นตัวอย่างเท่ากันอีกด้วย ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาส่วนใหญ่สร้างขึ้นใหม่บางส่วน และนำของผู้อื่นมาดัดแปลงเป็นบางส่วน โดยให้เหตุผลว่าเป็นการสะดวกประหยัด และ เครื่องมือวิจัยของผู้อื่นที่ทำได้มีคุณภาพดีอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องสร้างใหม่ทั้งหมด ซึ่งจะทำให้เสียเวลาต้องไปทดลองใช้ก่อนอีก และจากการวิจัยนี้ก็พบว่าศึกษานิเทศก์มีปัญหาปานกลางเกี่ยวกับเรื่องเครื่องมือวิจัยอีกด้วย จากสภาพและปัญหาที่พบแสดงว่าศึกษานิเทศก์น่าจะได้รับการปรับปรุงเกี่ยวกับทักษะความสามารถในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และผลการวิจัยเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระทำโดยคณะผู้วิจัยซึ่งหมายถึงศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นส่วนใหญ่ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยเครื่องคิดเลขซึ่งใช้กันอยู่ทั่วไป ถึงแม้ว่าสำนักงานการประถมศึกษาบางจังหวัดจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้แล้ว แต่ก็มีได้ใช้ประโยชน์ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในการวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่าขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว จึงมิได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ด้านการบริหารงานวิจัย

จากการวิจัยนี้พบว่า การทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะวิจัย เป็นคณะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์รายงานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ของ พุชม ธรรมธรรม (2527: 87) และการสำรวจนักวิจัยของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2525: 124) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัยที่ทำเป็นหมู่เช่นกัน สำหรับคณะวิจัยส่วนใหญ่จะประกอบด้วย หัวหน้าโครงการวิจัย รองลงมา เป็นกรรมการวิจัย และที่ปรึกษาโครงการวิจัยตามลำดับ ถึงแม้จะพบว่าการวิจัยมีลักษณะทำเป็นคณะมากที่สุด แต่ก็มิวิจัยเดี่ยวจำนวนน้อยกว่า เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้ศึกษานิเทศก์จังหวัดให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการทำวิจัยนั้นจะมีศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการเพียงคนเดียว แล้วจึงตั้งคณะกรรมการวิจัยขึ้น ซึ่งเป็นไปโดยตำแหน่งเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้ดำเนินงานทุกอย่างเพียงผู้เดียว จึงทำเป็นโครงการเดี่ยวเสียเพื่อตัดปัญหาต่าง ๆ ออกไป ส่วนบุคลากรที่เป็นผู้ร่วมในคณะวิจัยส่วนใหญ่เป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดฝ่ายนิเทศการศึกษา เนื่องจากศึกษานิเทศก์ฝ่ายนี้มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการทำการวิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ เพราะจะได้ นำผลการวิจัยที่ตนทำไปใช้ปรับปรุงและแก้ปัญหาการเรียนการสอน แสดงว่างานวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เป็นงานวิจัยที่ผู้ใช้ผลและผู้ทำวิจัยเป็นคนเดียวกัน สำหรับคุณสมบัติของบุคลากรที่เลือกเข้ามา เป็นคณะผู้วิจัย พบว่าประการสำคัญที่สุดคือต้อง เป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ในการวิจัย สอดคล้องกับความคิดเห็นของ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2529: 7) เนื่องจากการวิจัยการศึกษาเป็นการหาความรู้ใหม่ ๆ โดยใช้วิธีการศึกษาอย่างมีระบบระเบียบ มีเหตุผล ซึ่งเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบคำถามทางการศึกษา และส่วนมากมีสถิติเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จึงทำให้ยุ่งยาก สำหรับผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ทำวิจัยมาก่อน ดังนั้นในการเลือกบุคลากรในคณะวิจัยจึงเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ โดยเฉพาะถ้าเป็นครูผู้สอน จากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์บอกว่าจะ เลือกครูจบปริญญาโท เพราะมีประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์มาแล้ว นอกจากนั้นยังเลือกบุคลากรที่มีความรู้/ประสบการณ์ในเนื้อหาที่ทำวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพศาล หวังพานิช (2530: 41-42) ว่า เรื่องที่ทำวิจัยนั้นต้องตรงกับความสามารถ ความสนใจ หรือเป็น เรื่องในสาขาวิชาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ จึงจะ เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหานั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง ที่สามารถให้คำแนะนำ เพื่อให้ เนื้อหาของการวิจัย เป็นไปอย่าง เหมาะสมถูกต้อง

แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาส่วนใหญ่ เป็นงบประมาณในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาจากต้นสังกัด ข้อค้นพบนี้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ชูชม ธรรมธรรม (2527: 86) พบว่า แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัยส่วนใหญ่เป็นงบประมาณของหน่วยงานที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่ แสดงว่าในการทำวิจัยแต่ละครั้งต้องอาศัยงบประมาณจากต้นสังกัดจึงจะทำได้ จากการสัมภาษณ์และข้อ เสนอแนะของศึกษานิเทศก์จังหวัด พบว่า งบประมาณการวิจัยในโครงการดังกล่าวมักไม่เพียงพอและมีการเบิกจ่ายล่าช้า ทำให้คณะผู้วิจัยต้องใช้จ่ายเงินส่วนตัวในการทำวิจัยแต่ละครั้ง ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าน่าจะได้มีการเพิ่มงบประมาณเพื่อการนี้ให้มากขึ้น หรือน่าจะมีการทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่นที่มีปัญหา เรื่องเดียวกัน เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดได้ สำหรับผลการวิจัยอีกประการพบว่า ศึกษานิเทศก์ในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาของแต่ละหน่วยงานยังมีค้ำค้าง เป็นส่วนใหญ่ แต่จากการสัมภาษณ์พบว่างานวิจัยที่ค้าง เป็นงานวิจัยที่ใช้งบประมาณของปีพุทธศักราช 2530 ส่วนหนึ่งคือยังไม่ได้พิมพ์ เป็นรายงานวิจัย เผยแพร่ นอกนั้นที่ยังค้างอยู่เป็นงานวิจัยของปีงบประมาณ พุทธศักราช 2531 ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ ส่วนสาเหตุที่ทำให้มีงานวิจัยค้างค้ำค้างพบว่ามีสาเหตุจากศึกษานิเทศก์จังหวัดมีงานอื่น ๆ ทำมากเกินไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วนิดา เลิศกมลกาญจน์ (2526: 140) พบว่า ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานด้านวิจัยน้อยกว่าที่คาดหวัง เพราะมีงานอื่นในหน้าที่ที่ต้องทำอีกมาก ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าถ้าได้มีการลดภาระหน้าที่เรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ปฏิบัติงานวิชาการอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งมีมากจนเกือบจะเป็นงานหลักนี้ให้น้อยลงไปยัง

ด้านการเผยแพร่งานวิจัย

จากการวิจัยนี้พบว่า เมื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาเสร็จสิ้นลงแล้ว ส่วนใหญ่จะจัดพิมพ์เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และฉบับย่อ แล้วเผยแพร่ไปให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในสังกัดมากที่สุด นอกจากนี้ยังเผยแพร่ไปให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ บ้าง ให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยบ้าง ส่วนวิธีการเผยแพร่แบบอื่น ๆ ยังพบน้อย แสดงว่าการเผยแพร่งานวิจัยยังจำกัดอยู่ในวงแคบ และวิธีการเผยแพร่น้อยรูปแบบ ซึ่งการเสนอเป็นรายงานวิจัยอย่างเดียวอาจจะไม่ทำให้ผู้รับการเผยแพร่สนใจที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ เช่น รับรายงานวิจัยไปแล้วไม่อ่านบ้าง ดังนั้นควรจะมีวิธีอื่นเพิ่มขึ้นอีก เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับ เกิดความ

กระตือรือร้นที่จะใช้ผลการวิจัย ทั้งยังเป็นการขยายผลการวิจัยให้กว้างขวางออกไปสู่ผู้สนใจต่าง หน่วยงานอีกด้วย แต่ที่พบผลการวิจัย เช่นนี้จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเกิดจากความจำกัดด้าน งบประมาณวิจัย และการไม่มี เวลาของศึกษานิเทศก์ สำหรับการเขียนรายงานวิจัยในโครงการ วิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา จากวิจัยนี้พบว่าส่วนใหญ่ให้มีผู้รับผิดชอบ คนหนึ่งคนใดเขียนเพียงผู้เดียว ถึงแม้ว่าโครงการวิจัยจะมีลักษณะวิจัยเป็นคณะก็ตาม แล้วก่อน จะมอบให้ผู้หนึ่งผู้ใดไป เขียนรายงานจะมีการประชุมหารือสรุป เสียก่อน แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่ต้อง มีการประชุมให้ไป เขียนรายงานวิจัย เลยก็มีเช่นกัน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากการเขียนร่วมกันทำให้เกิด ความยุ่งยากเพราะต้องมีการนัดประชุม และแต่ละคนก็มีความ เห็น ส่วนต่าง ๆ กันไป จึงได้ ตัดปัญหาให้ผู้ใดผู้หนึ่ง เขียนรายงานวิจัยเพียงคนเดียว ในการเผยแพร่งานวิจัยให้เกิดการนำไปใช้ ควรจะมีวิธีการหลาย ๆ อย่างมากกว่าที่พบในงานวิจัยนี้ เช่น ทำเป็นข่าวหรือบทความ เสนอทาง สถานีวิทยุ สื่อมวลชนในจังหวัด เป็นต้น

ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่า ได้มีการนำผลการวิจัยจากโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อน ประถมศึกษาและประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาแต่ละจังหวัดไปใช้ เป็นบาง เรื่อง โดยมีเหตุผลสอดคล้องกับรายงานการประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์จังหวัดทั่วประเทศ (2530: 61) ว่า เนื่องจากการผู้บริหารไม่สนใจให้การสนับสนุนการใช้ผลการวิจัย งานวิจัยบางเรื่องล่าช้าจนปัญหาที่ ควรแก้ไขนั้นหมดไปแล้ว ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือปัญหาของโรงเรียน ไม่มี โครงการรองรับผลการวิจัย ผู้บริหารไม่พอใจกับผลการวิจัยจึงไม่ยอมให้ใช้ผลการวิจัย และ สอดคล้องกับความ เห็นของ โปเลน เลสลี เดอร์เรอส์ (Bilen Leslie De Reus 1975: 724A) ว่า อาจเกิดจากการออกแบบงานวิจัยผิดพลาด หรือใช้เทคนิควิธีการไม่เหมาะสม และประการสำคัญคือไม่มีงบประมาณสนับสนุนการนำผลไปใช้ ทั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยในโครงการ นี้ส่วนใหญ่เป็นวิจัยเชิงทดลอง จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าต้องมีการผลิตอุปกรณ์หรือสร้างแบบ สึกต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เงินมากกว่าการสอนปกติ ดังนั้นจะนำผลการทดลองไปใช้ในโรงเรียนทั่วไป ก็ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น จึงทำให้การขยายการใช้ผลการวิจัยทำได้น้อย สอดคล้องกับความ คิดเห็นของ ธำรง ชูทัพ และ ประหยัด ทองมาก (2522: 8) ว่า เรายังมิได้นำผลการวิจัยทาง การศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจังเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามจาก การวิจัยก็ยังพบว่า นอกจากใช้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

แล้ว ยังพบว่ายังใช้ผลการวิจัย เป็นข้อมูลในการนิเทศการศึกษา และเป็นข้อมูลในการวางแผน การศึกษาระดับจังหวัด แสดงว่าได้มีการนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการประถมศึกษาด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศันสุภา สรรพศรี (2524 ; บทคัดย่อ) ว่า แนวโน้มที่สำคัญของการวิจัยการศึกษาคือ จะมีการประยุกต์ใช้ผลวิจัยการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น เพราะไทย เป็นประเทศกำลังพัฒนา ปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขมี ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับชั้นเรียน ที่สามารถนำผลมาใช้ปรับปรุงและแก้ปัญหการศึกษาได้ สำหรับการนำผลการวิจัยให้เป็นประโยชน์ในการนิเทศศึกษานั้น พบว่าศึกษานิเทศก์จังหวัด ใช้เป็นเครื่องมือการนิเทศมากที่สุด สอดคล้องกับความคิดเห็นของ โสภณ ทาชาด (2523 ; 48) ว่า การวิจัยมีความสำคัญต่อการนิเทศศึกษาอย่างยิ่ง เพราะการวิจัยเป็น เครื่องมือในการ นิเทศศึกษา เป็นต้นว่าช่วยในการวางแผนงานนิเทศ เป็น เครื่องกระตุ้นความ เจริญงอกงาม ของครู ใช้ประเมินผลงานนิเทศ เสนอแนะนโยบายและหลักปฏิบัติ

ด้านการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยนี้พบว่า ได้มีการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้โดยการสังเกต เป็น ส่วนใหญ่ รองลงมา เป็นการสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติม ทำให้ทราบว่า การติดตามการนำผล การวิจัยไปใช้นี้จะกระทำไปพร้อม ๆ กับกระบวนการนิเทศการศึกษา เช่น การเยี่ยมชั้นเรียนแต่ละ ครั้ง เพราะ เป็นการประหยัดเวลา งบประมาณ เป็นวิธีการที่ช่วยแก้ปัญหาที่ตีประการหนึ่ง สำหรับการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็น เรื่องการพัฒนากิจกรรม การเรียนการสอน แสดงว่าผู้ที่ยอมรับและนำผลการวิจัยไปใช้มากที่สุดน่าจะเป็นครูผู้สอน แต่ อย่างไรก็ตามก็ตีครูผู้สอนก็ใช้ประโยชน์ เฉพาะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน แต่การผลิตสื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน แบบฝึก และบทเรียนสำเร็จรูปพบว่าใช้น้อย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะขาดงบประมาณ และต้องเสีย เวลาผลิตนั่นเอง และพบว่าการใช้ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของปัญหาทาง การศึกษาและแนวทางแก้ปัญหาและการพัฒนาบุคลากรน้อยลงไปตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร การศึกษายังใช้ผลการวิจัยในระดับน้อย เมื่อ เทียบกับการใช้ผลการวิจัยของครู ซึ่งสอดคล้องกับความ คิดเห็นเพิ่มเติมจากการวิจัยนี้ว่า ผู้บริหารการศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ส่วนการติดตามผลสะท้อนกลับจากการนำผลการวิจัยไปใช้ของครูในสังกัดของแต่ละหน่วยงาน พบว่า

ครุมีพฤติกรรมการสอนดีขึ้น รองลงมาครุมีความกระตือรือร้นด้านวิชาการมากขึ้น แสดงว่าโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาประสบผลสำเร็จใน เรื่องที่พัฒนาตัวครุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แล้วจะเป็นผลสะท้อนไปถึงนักเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป สอดคล้องกับความคิดเห็นของ สมณ อมรวิวัฒน์ (2530: 111) ซึ่งกล่าวว่า ที่ใดมีการวิจัยที่นั่นมีสิ่งที่ดีกว่า ที่ใดมีการวิจัยที่นั่นมีการเคลื่อนไหว แก้ไข และปรับปรุง ที่ใดมีการวิจัยที่นั่น จะเกิดการแสวงหา เกิดความตื่น ตื่นตื่นตัวต่อการที่ได้พบสิ่งแปลกใหม่ ส่วนผลสะท้อนกลับจากหน่วยงานต้นสังกัดพบว่า ได้จัดให้มีการอบรม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้จากการนำผลการวิจัยไปใช้ของแต่ละหน่วยงานมากที่สุด และรองลงมา สนับสนุนการเผยแพร่ผลการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แสดงว่าหน่วยงานต้นสังกัดเห็นความสำคัญของการทำวิจัยมาก ถึงแม้จากการวิจัยนี้จะพบว่าขาดงบประมาณสนับสนุนในการเผยแพร่งานวิจัยก็ตาม ถ้าได้มีการกระตุ้นให้ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับได้เห็นคุณค่าของการวิจัย ก็จะทำให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างทั่วถึง และควรจะได้มีการนิเทศติดตามการนำผลไปใช้ เป็นระยะ ๆ ด้วย

2. ความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคและข้อ เสนอแนะในการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้

เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้จากการวิจัยนี้ โดยเฉลี่ยแต่ละด้านพบว่า เป็นปัญหาน้อย ยกเว้นด้าน เนื้อหาของการทำวิจัยและการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ที่เป็นปัญหาปานกลาง แต่ในการพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน ก็พบบางเรื่องเป็นปัญหาปานกลาง เช่นกัน แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคนั้น ๆ ต้องมีการปรับปรุง ดังจะอภิปรายโดยละเอียดดังนี้

ด้านการบริหารงานวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ด้านนี้เป็นปัญหาน้อย แสดงว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดศรีสะเกษว่าการบริหารงานวิจัยเกือบจะไม่ เป็นปัญหาเลย นอกจาก เรื่องการใช้เวลาในการทำวิจัยให้สำเร็จตามแผน ความพร้อมของเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ความเพียงพอ ด้านงบประมาณ และการระดมความคิดจากผู้ใช้งานวิจัยที่เป็นปัญหาปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วนิดา เลิศกมลกาญจน์ (2526: 140) พบสาเหตุที่ทำให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานวิจัย

น้อย เกิดจากขาดเอกสาร เครื่องมือในการทำวิจัย ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน และไม่มีเวลาเพราะมีงานอื่นมาก ซึ่ง พจน์ สะเพียรชัย (2525: 1-7) ได้แสดงความคิดเห็นว่าถึงแม้นักวิจัยจะเก่งกาจเพียงใด แต่ถ้าขาดการสนับสนุนด้านต่าง ๆ งานวิจัยก็จะมีคุณภาพด้อยลงไปได้ เนื่องจากต้องไปพะวักพะวนกับเรื่องงบประมาณหรือการบริการอื่น ๆ อีก โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณในการวิจัย โกวิท ปรวาลพฤษ์ (2525: 14) มีความเห็นว่า หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จัดสรรงบประมาณทางด้านวิจัยไว้น้อย และ ธเนศ ค่วนชะเอม (มปป. 7) กล่าวว่า เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานวิจัย เพราะถ้าขาดเงินแล้วก็จะ เป็นผลกระทบไปถึงเรื่องอื่น ๆ ทำให้การวิจัยไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี แสดงว่า เรื่องดังกล่าวควรได้รับการปรับปรุง โดยอาจจะมีการหาแหล่งเงินทุนอื่นมาสนับสนุนการทำวิจัย เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการวิจัย เสนอหัวข้อที่จะทำวิจัยให้มากขึ้น

ด้านวิธีดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าด้านวิธีดำเนินการวิจัยนี้เป็นปัญหาน้อย แสดงว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มิได้กระทบกระเทือนต่อการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาหมากนิก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดมีความรู้ เกี่ยวกับการวิจัย และในการเลือกบุคลากรก็จะเลือกจากผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ในการทำวิจัยและด้านเนื้อหา แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินการวิจัยก็ยังพบว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดมีปัญหาปานกลาง เรื่องความสามารถในการสร้างเครื่องมือวิจัย การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ เวลาที่ใช้ในการทำวิจัย และคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ปัญหานี้สอดคล้องกับข้อสรุปจากกองวิจัยการศึกษา (2525: 117) ว่า ปัญหาของการทำวิจัยประการหนึ่งคือ เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ไม่มีคุณภาพดีพอที่จะเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนและถูกต้อง และจากรายงานของ กองวิชาการ (2530: 62) และผลการวิจัยของ ไพบุลย์ พูนพิพัฒน์ (2523: 178) พบว่า สาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากบุคลากรระดับจังหวัดมีความรู้ด้านการวิจัยน้อย โดยมีข้อสังเกตจากแบบสอบถามสถานภาพพบว่าส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งมิได้ผ่านการฝึกทำวิจัย (วิทยานิพนธ์) มาก่อน ถึงแม้ศึกษานิเทศก์จังหวัดจะมีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยด้วยการอบรม/สัมมนา และมีประสบการณ์ในการทำวิจัยก็ตาม แต่ก็ เป็นความรู้ที่ได้มาจากประสบการณ์ในการทำวิจัยในฐานะผู้ร่วมคณะวิจัยหรือกรรมการวิจัยเท่านั้น

มิใช่ เป็นผู้วางแผนหรือหัวหน้าโครงการวิจัยทั้งหมด นอกจากนั้นยังมีความจำกัดด้านบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านนี้มีจำนวนน้อย จึงไม่สามารถเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการได้เพียงพอ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวิจัยอาจต้องการมากกว่าเรื่องอื่น การสร้างเครื่องมือวิจัยนั้นต้องอาศัยภูมิหลังของผู้วิจัยกับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสร้างเครื่องมือแบบต่าง ๆ แล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักสถิติอีกด้วย (ประคอง กรรณสูต ม.ป.ป.: 12) นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดจากขาดความรู้แล้ว อาจมีสาเหตุมาจากเรื่องเวลาในการทำวิจัยจำกัดให้เสร็จภายในแต่ละปีงบประมาณ จึงต้องเร่งทำให้ทัน เครื่องมือวิจัยจึงต้องสร้างขึ้นอย่างเร่งด่วน หรือนำเครื่องมือวิจัยอื่นที่คล้ายกันมาใช้ ดังพบจากสภาพการทำวิจัยที่กล่าวมาแล้ว อีกทั้งอาจติดต่อกขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ยาก เพราะอยู่ต่างสังกัดบ้าง ไม่มีเวลาบ้าง หรือขาดผู้รู้ในสังกัดบ้าง จึงทำให้เครื่องมือวิจัยด้อยคุณภาพลงไป ดังนั้น ควรจะมีการปรับปรุงปัญหานี้โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัยให้มากขึ้น เช่น การสนับสนุนให้ศึกษาต่อหรือจัดอบรมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือกำหนดให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดต้องมีประสบการณ์การทำวิจัยด้วย

ด้าน เนื้อหาของการทำวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัญหาปานกลาง แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดควรได้รับการปรับปรุงในด้านนี้ โดยเฉพาะ เรื่องแหล่งค้นคว้าตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ทำวิจัย และการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพการวิจัยแล้วพบว่า แหล่งที่ใช้ค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ เป็นห้องสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย และในหน่วยงาน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด) เป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้ว่าห้องสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยจะเป็นแหล่งค้นคว้าที่มีเอกสารต่าง ๆ มากก็จริง แต่ศึกษานิเทศก์จังหวัดก็ไม่มีเวลาไปค้นคว้ามากนัก เพราะมีงานอื่นที่ต้องทำอีกมาก การสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่นก็ทำได้น้อยไปด้วย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษานั้นมีทำกันมาก ดังที่ สงบ ลักษณะ (2524: 3-4) กล่าวว่า ในการประเมินการวิจัยทางการศึกษาในรอบปี 2523-2524 เมื่อจำแนกงานวิจัยตามระดับการศึกษาที่ผลการวิจัยต้องการสรุปไปถึง ระดับการศึกษาที่มีการหาพิงไปถึงมากที่สุดคือระดับประถมศึกษาและงานวิจัยส่วนใหญ่ เป็นวิทยานิพนธ์ของนิสิตจากสถาบันต่าง ๆ และจากบุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ กันไปบ้าง ดังนั้นผลการวิจัยจึงกระจุกกระจายอยู่ตามสถาบัน

ต่าง ๆ ทำให้ศึกษานิเทศก์ซึ่งต้องปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบหลายอย่าง ไม่สามารถสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างทั่วถึง นอกเสียจากว่าหน่วยงานต่าง ๆ ส่งรายงานวิจัยไปที่ห้องสมุดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำหรับปัญหานี้ศึกษานิเทศก์เสนอแนะการแก้ปัญหานี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณีธฎา สรรพศรี (2525: บทคัดย่อ) พบว่า แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคตจะมีศูนย์ที่ทำหน้าที่รวบรวมข่าวสารและเผยแพร่งานวิจัยทางการศึกษา เพื่อประโยชน์และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ผลิตงานวิจัยทางการศึกษา

ด้านการเผยแพร่งานวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัญหาน้อย แสดงว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดเกือบไม่มีปัญหาที่ต้องปรับปรุงเลยสำหรับด้านนี้ ยกเว้น เรื่องงบประมาณในการเผยแพร่งานวิจัย ซึ่งจากข้อเสนอแนะในแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ความเห็นตรงกันว่า ควรจัดสรรงบประมาณการเผยแพร่งานวิจัยโดยเฉพาะให้ด้วย และผู้วิจัยคิดว่าน่าจะทำให้ปัญหาด้านนี้ลดลงไปได้ เพราะ เมื่อพิจารณา เรื่องอื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ การเลือกวิธีการเผยแพร่งานวิจัย การกำหนดผู้รับผิดชอบการเผยแพร่งานวิจัย การสนับสนุนการเผยแพร่งานวิจัยจากผู้บริหารการศึกษาในจังหวัด และกระบวนการจัดทำ/เผยแพร่งานวิจัยล้วนแล้วแต่ เป็นปัญหาน้อยทั้งสิ้น

ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าด้านนี้เป็นปัญหาน้อย และ เมื่อพิจารณาแต่ละ เรื่องในด้านนี้ก็ เป็นปัญหาน้อยทั้งสิ้น แสดงว่าในการทำวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ศึกษานิเทศก์จังหวัดรู้สึกว่เกือบไม่ เป็นปัญหาเลยในด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ ผลการวิจัยเช่นนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ สุทิน เนียมพลับ (2522 : 22) ว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติหรือผู้ดำเนินการทุกองค์การย่อม เห็นคุณค่าของการวิจัยแล้วว่าสามารถช่วยพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ เพราะการวิจัยทุกรูปแบบสามารถนำมาวิเคราะห์พิจารณาตัดสินใจ เพื่อนำไปใช้อย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ เป็นปัญหาน้อยในด้านนี้

ด้านการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัญหาปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละ เรื่องในด้านนี้ก็เป็นปัญหาปานกลางทุก เรื่อง เช่นกัน แสดงว่าด้านนี้ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างยิ่งและชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ยังมีน้อย ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับสภาพการทำวิจัยด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะไม่มีเวลาในการทำวิจัย ซึ่งศึกษานิเทศก์จังหวัดประสบปัญหาอยู่แล้ว จึงส่งผลมาถึงการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ด้วย แสดงว่าการติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้จะเป็นขั้นตอนที่เกิดหลังจากได้สิ้นสุด โครงการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้แล้ว ทำให้ความกระตือรือร้นหรือความต่อเนื่องจากการทำวิจัยลดลงไปด้วย เพราะได้สิ้นสุดโครงการแล้ว และจากข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ศึกษานิเทศก์จังหวัดมีความ เห็นว่า เมื่อทำวิจัย เสร็จก็ถือว่าหมดหน้าที่แล้ว ส่วนการนำผลไปใช้และติดตามผล เป็นหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษา ซึ่งน่าจะได้มีการแก้ไขความคิดเห็นในเรื่องนี้ด้วย ดังนั้นการวิจัยที่ผ่านมา จึง เป็นการวิจัยเพื่อตอบปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วหาสาเหตุ แต่ไม่ได้ติดตามว่าปัญหานั้นลดน้อยลงหรือไม่ ดังที่ โกวิท ประวาลพุกษ์ (2530 : 33-38) ให้ความ เห็นว่า การวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาของช่วงระยะเวลาเดียว ไม่มีการติดตามศึกษาเป็น ระยะต่อ เนื่องพอสมควรว่าผลที่เกิดขึ้น เป็นไปเฉพาะเวลานั้น เท่านั้นหรือไม่ นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุจากหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด มีบุคลากรที่รับผิดชอบวิจัยจำนวนน้อยและงานวิจัย เป็น เพียงหน้าที่หนึ่งในหน้าที่หลาย ๆ อย่างของศึกษานิเทศก์จังหวัดเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ได้เต็มที่ ซึ่งเรื่องนี้ศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะที่ตรงกันว่า ควรจัดให้มีหน่วยงานหรือคณะบุคคลที่ทำงานวิจัยระดับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อให้มีงานวิจัยโดยตรง หรือให้รวมงานด้านวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล เข้าด้วยกัน แล้วลดงานอื่นและงานธุรการลง จะได้มีเวลาทำงานวิจัย การเผยแพร่ การนำไปใช้ และติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานต้นสังกัด

ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยเพิ่มฝ่ายวิจัยการศึกษา เพื่อมีหน้าที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับวิจัยและเผยแพร่โดยตรง

ควรแก้ไขการอนุมัติงบประมาณให้สัมพันธ์กับปีการศึกษา เพื่อให้มีเวลาเหลือมั่งคั่งกัน และจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยมากขึ้น

จัดอบรม สัมมนาการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัยก่อนที่จะเสนอหัวข้อวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาแต่ละปี แก่ศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เห็นคุณค่าของการวิจัย

ในการคัดเลือกศึกษานิเทศก์จังหวัด เพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง ควรคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัยการศึกษาด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด

ควรกระตุ้นให้ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน เสนอหัวข้อวิจัยที่จะทำแต่ละปี

ควรสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดที่ลาไปศึกษาระดับปริญญาโท เอก ทำวิทยานิพนธ์ โดยใช้หัวข้อวิจัยที่หน่วยงานต้องการศึกษาปัญหา เพื่อแก้ปัญหายาคาบุคลากรทำวิจัย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบของโครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาที่มีต่อคุณภาพของครู นักเรียน ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ